

Förslag på reviderad kostpolicy för Gävle kommunkoncern – Skillnad mellan 170602 & 180216

Läshjälp:

~~Röd genomstruken text~~ = Borttaget

Grönmarkerad text = Tillagt

Innehåll

Bakgrund – Matens betydelse	3
Omfattning	3
Syfte.....	3
Gemensamma synsätt	3
Servera säker mat.....	4
Servera näringsrik mat	4
Köpa livsmedel	4
Föregå med gott exempel	4
Kunskap och kompetens	5
Krisberedskap	5
Genomförande	5
Uppföljning och revidering.....	5

Bakgrund – Matens betydelse

BraSunda matvanor bidrar till en god hälsa genom livet och främjar livskvalitet i alla åldrar. Goda måltidsstunder har en viktig pedagogisk, social och kulturell funktion där näringsriktig mat och dryck är av avgörande betydelse för välbefinnande, inläring och koncentration. Produktion och konsumtion av livsmedel påverkar alla aspekter av hållbar utveckling, såväl lokalt som globalt. Genom att göra medvetna val kan vi påverka i en positiv riktning

Omfattning

Gävle kommuns kostpolicy gäller kommunens alla verksamheter som planerar, tillagar och serverar måltider. Den ska tillämpas i och av de förvaltningar och bolag i Gävle kommun som upphandlar, beställer, tillagar och serverar mat och dryck. Detta gäller även fika, frukost och mellanmål oavsett om maten hanteras av leverantör eller egna medarbetare. För verksamheter som samarbetar med föreningar och liknande för att driva matservering i kommunens lokaler är verksamheten ansvarig för information om kostpolicy och att föra in den i avtal succesivt i dialog med samarbetspartners.

Nämnder som ansvarar för tillagning och servering av måltider i stor utsträckning ska utforma egna handlingsplaner för hur kostpolicy ska omsättas i praktiken. Med kommunens organisation som gäller 2017 innebär det att Kultur- och fritidsnämnden, Omvårdnadsnämnden, Socialnämnden och Utbildningsnämnden ska ta fram och anta sådana **riktlinjer** handlingsplaner.

Kostpolicy ska även bidra till att uppfylla de mål i Gävle kommuns miljöstrategiska program (MSP) eller motsvarande dokument som relaterar till kost. Gällande upphandlingspolicy ska följas.

Syfte

Policy ska skapa gemensamma synsätt på mat och måltider i kommunens verksamheter.

~~Policy ska även bidra till att uppfylla de mål i Gävle kommuns miljöstrategiska program (MSP) eller motsvarande dokument som relaterar till kost. Gällande upphandlingspolicy ska gälla.~~

Gemensamma synsätt

I Gävle kommunkoncern ska vi:

- Främja god hälsa, **kreativ matlagning samt** säkerställa hög kvalitet i måltiderna och i måltidsmiljön, **samt presentera måltiderna på ett tilltalade sätt.** Alla ska ha lika rätt till bra och hälsosam mat.
- Ge möjlighet till social samvaro och matglädje i en lugn och trevlig miljö som präglas av ett gott bemötande. Gävle kommun ska möjliggöra att det finns goda förebilder vid måltiden.
- **Stärka matens betydelse** Maten är ett viktigt och betydelsefullt inslag i Gävle kommuns **egna** verksamheter och **vi ska därför** verka för lokal matlagning med kök nära de som ska äta maten för att öka måltidsupplevelsen. Vi ska verka för en god samverkan, dialog och förståelse mellan alla inblandade verksamheter.
- Alltid erbjuda vegetarisk kost som en del av den ordinarie menyn. Religionskost, såsom halal och kosher, erbjuds inte.
- **Slänga så lite mat som möjligt** **Alltid minimera matsvinnet.** Vara extra uppmärksam på matkedjor som gör det svårt att använda rester, så som är fallet när man tillagar, kylar ner och värmer upp.

Servera säker mat

- På grund av allergier får det i förskolan och skolans verksamheter inte förekomma nötter, mandel, jordnötter och sesamfrö. I alla andra kommunala verksamheter får det endast i undantagsfall förekomma och i de fall undantag kan göras ska det dokumenteras och godkännas av ansvarig chef.
- Specialkost erbjuds endast till de som av medicinska skäl inte kan äta ordinarie kost.

Servera näringsrik mat

- Erbjudna näringsrika råvaror och god variation av livsmedel och maträtter. Maten som serveras till barn, elever och äldre ska följa livsmedelsverkets och socialstyrelsens rekommendationer för **adekvat** näringsinnehåll.

Köpa livsmedel

- Verka för att alla Gävle kommuns matinköp blir mer hållbara ekonomiskt, socialt, etiskt och ekologiskt. Detta inkluderar att verka för en god djurhållning, en ökad andel ekologiskt, säsongsanpassade inköp och minskade transporter; **välja avtal med leverantörer inom närmaste avstånd där det är möjligt.**
- **Formulera krav vid upphandlingar och inköp som stimulerar det lokala och regionala näringslivet och i synnerhet den regionala livsmedelsproduktionen.**

Föregå med gott exempel

- Föregå med gott exempel i all vår representation och evenemangsverksamhet. Den mat som serveras ska spegla kommunens arbete när det gäller matens påverkan för hållbar utveckling.

Ha kunnig personal **Kunskap och kompetens**

- Verka för god kvalitet genom att alla som har som uppgift att beställa, hantera och tillaga mat ska ha relevant kompetens i matlagning, näringslära, specialkost, hygienfrågor, bemötande samt hållbar utveckling kopplat till sitt ansvarsområde. Personalen ska minst en gång per år ha möjlighet till professionellt stöd och kunskapsutveckling inom relevanta ämnesområden för att kunna upprätthålla en hög kompetens.
- Verka för god kvalitet genom att de som köper in livsmedel, hanterar eller tillagar mat ska ha relevant kompetens kopplat till sitt ansvarsområde. Det kan till exempel vara inom matlagning, näringslära, specialkost, hygienfrågor, bemötande samt hållbar utveckling.
- Personalen ska vid behov ha möjlighet till omvärldsbevakning och kunskapsutveckling inom relevanta ämnesområden för att kunna upprätthålla en hög kompetens.
- Beställare av fika, frukt och mat vid möten och andra sammankomster ska ha relevant kunskap om aktuella avtal, kostpolicyn samt övriga riktlinjer/rutiner/instruktioner som finns i aktuell verksamhet.

Krisberedskap

- I verksamheter med måltidsförsörjning ska verksamhetschef se till att medarbetare och entreprenörers medarbetare känner till och har vetenskap om dokumentet Risk- och sårbarhetsanalys.
- Verksamheterna ska planera för fortsatt verksamhet vid extraordinär händelse och/eller höjd beredskap.

Genomförande

Kommunstyrelsen har övergripande ansvar för kostpolicyn och ansvarar för att den tillgängliggörs för Gävle kommuns medborgare.

De nämnder som svarar för största andelen av kommunens livsmedelshantering ska ta fram **styrande och vägledande dokument** **handlingsplaner** utifrån kostpolicyns intentioner samt ansvara för kommunikation till sina kunder. Förvaltningar och bolag har även möjlighet att **upprätta egna riktlinjer/rutiner/instruktioner** om det anses nödvändigt.

Övriga nämnder och styrelser kan ta hjälp av den lathund som kommunledningskontoret tillhandahåller.

Uppföljning och revidering

~~Respektive~~ De nämnder och styrelser som har handlingsplaner och eventuella riktlinjer/rutiner/instruktioner ansvarar för att följa upp dessa

Kommunstyrelsen har övergripande uppföljningsansvar för ~~nämndernas styrande dokument utifrån~~ kostpolicyn ~~samt målen i MSP.~~